

BIULETYN

Stowarzyszenia Techników wojew. Lubelskiego

Cena pojedynczego numeru 50 gr.

Prenumerata roczna 6 zł.

**Sekretariat Stow. Techn. urzęduje codziennie od godz. 19-ej do 20-ej
w lokalu Stowarzyszenia — ulica Powiatowa 1 — telefon 2-22.**

TREŚĆ NUMERU: Inż. K. Jankowski: „Nędza mieszkaniowa w miastach i miasteczkach woj. Lubelskiego w cyfrach”. — Inż. A. Dominko: „Możliwości wykorzystania miejskiej rzeźni na Tatarach dla eksportu i szerszych celów aprowizacyjnych”. — Sprawozdanie z działalności Stowarzyszenia Techników za rok ubiegły. — Ogłoszenia.

NĘDZA MIESZKANIOWA W MIASTACH I MIASTECZKACH WOJ. LUBELSKIEGO W CYFRACH.

W związku z zapowiedzianą przez Pana Premiera akcją zwalczania głodu mieszkaniowego, będzie musiało również i Województwo Lubelskie zabrać się energicznie do usuwania tej groźnej klęski społecznej. Nim jednak do tego przystąpimy, uważam za niezbędne zapoznać się ze stanem i rozmiarem klęski,

W tym celu zwróćmy się do statystyki.

Przeprowadzona doraźnie na terytorjum Województwa Lubelskiego ankieta dostarczyła materiału z 28 miast niewydzielonych z powiatów. Brak danych z miast: Lubartów i Mordy, oprócz tego, miasta wydzielone jako to Lublin, Siedlce i Chełm zostały ujęte w oddzielne zestawienie. Wyniki ankiety zostały uwidocznione w załączonej do niniejszego tablicy Nr. 1.

Z zestawienia wynika, że ludność 28 miast niewydzielonych, objętych ankietą, która wynosiła w roku 1921-szym, podczas powszechnego spisu

ZESTAWIENIE DANYCH STATYSTYCZNYCH

na terenie miast niewydziałonych

Nazwa miasta	Nazwa powiatu	Ogółem ludn.		Ogółem mie- szkań	Ilość osób na 1 mieszk.
		1921 r.	1928 r.		
1 Biała Podl.	Bialski	13005	19340	3492	5,3
2 Terespol	"	1919	3525	463	od 3-5
3 Biłgoraj	Biłgorajski	5603	7680	1832	4,2
4 Garwolin	Garwoliński	5082	5724	1278	4,5
5 Żelechów	"	7142	9260	1833	3—4
6 Hrubieszów	Hrubieszowski	9598	13478	2550	5
7 Dubienka	"	2964	3608	1000	4
8 Janów Lub.	Janowski	6426	7500	2500	3
9 Kraśnik	"	8289	11224	1513	7
10 Janów Podl.	Konstantynow.	3360	4006	900	4,45
11 Łosice	"	3888	5100	795	6,7
12 Krasnystaw	Krasnystawski	8943	10500	1440	7,3
13 Łęczna	Lubartowski	3227	5218	544 izb 1294	10
14 Łuków	Łukowski	12571	11410	2145	5,3
15 Kock	"	3903	4100	683	6
16 Stoczek	"	2951	3300	1110	3
17 Puławy	Puławski	7205	8500	1653	5—6
18 Kazimierz Dolny z przedm.	"	3407	4301	1075	4
19 Radzyń	Radzyński	4833	5286	1093	4,8
20 Międzyrzec	"	12622	14102	3090	5
21 Sokołów	Sokołowski	8055	10999	1919	6
22 Tomaszów	Tomaszowski	7125	10216	546	7—8
23 Węgrów	Węgrowski	8522	8675	2470	4
24 Włodawa	Włodawski	6263	9066	1511	6
25 Parczew	"	7893	8876	1775	5
26 Ostrów	"	3813	4595	913	3,3
27 Zamość	Zamojski	19023	20150	5767	3,5
28 Szczepieszyn	"	6350	6884	1487	5
		193982	236623	47377	5,0

Uwaga: *) W obliczeniu ogólnem nie wzięte pod uwagę.

DOTYCZĄCYCH STOSUNKÓW MIESZKANIOWYCH

Województwa Lubelskiego.

Tabl. I.

Ilość mieszkań							Ilość osób na 1 izbę w mieszkaniach						
1	2	3	4	5	6	i więcej	1	2	3	4	5	6	i więcej
i z b o w y c h							i z b o w y c h						
2135	974	272	78	19	8	6	4,5	3,4	2,6	2	1	0,8	0,4
167	167	100	24	5	—	—	6	5	4	3	3	—	—
1012	504	244	42	14	8	8	3,5	2	1,8	1,5	1,5	1,3	1,2
701	473	60	23	18	3	—	2—4	3—4	2—3	2	1,2	1	—
1177	450	180	18	4	2	22	3—4	3—4	2—3	1—2	1	1	1
1310	825	206	159	30	20	—	6	5	3	2	2	2	—
80	400	300	200	20	—	—	2—8	3—6	2—4	4	6	—	—
800	700	700	240	50	6	4	2	2	1	2/3	1	$\frac{1}{2}$	$\frac{1}{4}$
1232	225	36	19	1	—	—	7	4	2	1	1	—	—
10	500	150	80	100	60	—	6	3	2	1	4/5	$\frac{1}{2}$	—
195	420	157	20	2	1	—	5	3	3	2	2	$\frac{1}{2}$	—
780	460	160	30	10	—	—	6,2	4,3	2,7	2,5	2	—	—
93	274	115	29	16	10	7	6	5	4	3	1,5	1	1
1399	541	134	49	12	2	8	4,96	2,85	2,15	2,53	1,35	1,08	(15,25*)
350	300	15	10	—	—	8	8	4	3	3	—	—	3
420	658	22	4	4	2	—	4	2	2	1	1	1	—
899	500	178	51	14	11	—	4—5	3	2—3	1—2	1	1	—
225	500	250	50	35	15	—	5—6	3,4	2—3	1—2	1	1	1
353	522	153	49	12	3	1	4,5	2,5	1,5	1,5	1,3	1	1
993	1058	757	208	47	17	10	4	2	2	1	1	1	1
734	795	299	64	13	9	5	5	3	2	2	1	1	1
345	42	120	31	6	2	—	3—5	4—6	4—7	5—10*)	6—10*)	2—10*)	—
1363	744	272	51	19	15	6	4	3	3	2	2	2	1
362	691	438	18	2	—	—	5	3	2	1	1	—	—
1374	321	49	17	9	4	1	5	2,5	1,7	1,5	1,3	1	1
476	401	34	—	1	1	—	4,48	2,66	2	—	1	1	—
2303	1970	907	377	144	47	19	4	4	2,5	1,5	1,5	1	0,5
916	449	99	17	6	—	—	4	3	2	1	1	—	—
22204	15864	6407	1958	613	246	85	4,81	3,36	2,52	1,33	1,47	1,11	1,03
o g ó ł e m i z b 86.376													

ludności 193.982 mieszkańców, wzrosła w roku 1928 do 236.623 mieszkańców t. j. przyrost w ciągu lat 7-u wyniósł 42.641 osób, czyli ponad 6.000 mieszkańców rocznie, co stanowi przyrost roczny 3,14%. Wobec tego że przeciętny normalny przedwojenny przyrost na ziemiach polskich wynosił około 1,5‰, można na podstawie powyższego wnioskować, że małe miasta i miasteczka pochłaniają również część przyrostu ludności wiejskiej (około 12 — 13‰.)

Otóż te 236 tysięcy ludności mieszkało w 47.377 mieszkaniach, czyli na 1-o mieszkanie przypadało przeciętnie 5 osób.

W tych 47.377 mieszkaniach było: jednoizbowych składających się tylko z jednej izby, w której była równocześnie sypialnia i

kuchnia	22204	t. j.	47,0‰
dwuizbowych (pokój z kuchnią)	15864	„	33,5‰
trzyizbowych (2 pokoje z kuchnią)	6407	„	13,5‰
4-izbowych	1958	„	4,1‰
5-izbowych	613	„	1,3‰
6-izbowych	245	mniej niż	0,5‰
ponad 6 izb	85	„ „	0,2‰

Cyfry powyższe już same przez się dają pojęcie nie tylko o nędzy mieszkaniowej naszych miasteczek, ale i o nędzy materialnej ich mieszkańców, wszak blisko połowa mieszkań składała się tylko z jednej izby.

Porównując te dane ze statystyką mieszkań w miastach, sporządzoną na podstawie spisu powszechnego ludności w 1921 r., widzimy przede wszystkim, że stosunki mieszkaniowe na terenie miast Województwa Lubelskiego pogorszyły się znacznie, gdyż ‰ mieszkań jedno i dwuizbowych w stosunku do całości wzrósł o 4,5‰ t.j. z 76 do 80,5 co dowodzi, że buduje się mieszkania małe względnie przerabia większe na mniejsze. Jeżeli chodzi o porównanie z innymi Województwami, to w 1921 r. gorsze stosunki panowały tylko w 4-ch Województwach jeżeli brać jedno i dwuizbowe mieszkania razem, a mianowicie: Kieleckie miało ich 80‰, Łódzkie—79‰, Warszawskie—78‰ i Tarnopolskie—77‰, a jeżeli brać pod uwagę tylko mieszkania jedno-izbowe to większy ‰ tychże miały 3 Województwa, a mianowicie: Łódzkie — 53‰, Kieleckie — 46‰, Warszawskie — 45‰, podczas gdy w Lubelskiem było ich 44‰.

Należy tu również zaznaczyć, że stosunki mieszkaniowe w Lubelszczyźnie stoją poniżej przeciętnych stosunków dla całej Polski, które według „Sprawozdania Komisji ankietowej” Tom I-szy, wykazały 68,2‰ mieszkań jedno i dwu-izbowych razem w miastach poniżej 20.000 mieszkańców, podczas gdy np. w Danii mieszkania jednoizbowe stanowiły w roku 1924 zaledwie 5‰ ogółu mieszkań, a dwu-izbowe 38,8‰ czyli łącznie 43,8‰ wobec 80,5‰ u nas.

ZESTAWIENIE DANYCH STATYSTYCZNYCH DOTYCZĄCYCH STOSUNKÓW MIESZKANIOWYCH
na terenie miast wydzielonych Województwa Lubelskiego. Tabl. II.

Nazwa miasta	Ogółem ludności		Ogółem mieszkań	Ilość osób na 1 mieszk.	Ilość mieszkań							Ilość osób na 1 izbę w mieszk.							UWAGI
	w 1921	w 1928			1	2	3	4	5	6	i więc.	1	2	3	4	5	6	i w.	
					i z b o w y c h							i z b o w y c h							
Lublin	94412 (bez wojska w/g spisu powsz. z 30/IX-21 r.)	114042	19613	5	14386	2913	1287	536	268	121	102	w śródm. 2,48 — na przed. 3,00	—	—	—	—	—	—	W/g obliczeń M.St. na dz. 1 i 2-8r. liczba ludności cywil. m. Lub. 114.042
Siedlce	30676 x) objętych niniej- szym spisem 30.351	fakt. ok. 40000	fakt. ok. 8000 x) obję- tych ni- niejszym spisem 6912	4,39	4733	1373	480	174	115	57	6	4,13	4,72	5,01	5,44	5,54	6,73	6,17	x) Liczba ludności oraz ilość mieszkań wykazana w niniejszym spisie nie są ści- śle gdyż nie obejmują osób zajmujących mieszkania 1) w koszar. rodziny wojsko- we, 2) w domach kolejow. 3) w przytuł- kach, ochron., żłobkach, hursach i semin. oraz na kolonjach urzęd. kolejow. na Nowosiedleach.
Chel'm	23221	26466	4264	6,3	2472	1243	455	77	17	—	—	5	7	10	10	5	—	—	
	148309	180000	31877	5,65	21591	5529	2222	787	400	158	108	3,65	5,86	7,5	7,77	5,27	6,73	6,17	
					70%	18%	7,2%	2,55%	1,3%	0,50%	0,35%								

Ale idźmy dalej. Otóż te 47.377 mieszkań składało się z 86.376 izb to znaczy, że na jedno mieszkanie przypadało mniej niż 2 izby, a na 1-ą izbę przypadało przeciętnie 2,74 mieszkańca. Jednakże biorąc pod uwagę poszczególne kategorie mieszkań, widzimy, że w mieszkaniach jedno-izbowych stłoczyło się przeciętnie 4,8 osób w izbie, a nawet w mieszkaniach 6 izbowych wypadało 1,11 mieszkańca na izbę.

Jeżeli rozpatrzmy teraz stosunki mieszkaniowe panujące w większych miastach Województwa Lubelskiego to tabl. II poucza nas, że w 3-ch miastach wydzielonych t.j. w Lublinie, Siedlcach i Chełmie mieszkało w 1928 r. okragło 180.000 ludności, przyczem mieszkań było 31817 o 46.167 izbach.

Na 1-o mieszkanie przypadało 5,65 mieszkańców, a 1,45 izb, a na jedną izbę przeciętnie 3,9 mieszkańca, stosunek zaś procentowy mieszkań jedno i dwu-izbowych razem wynosił 88% przyczem niebywale wysoki % mieszkań jedno-izbowych bo aż 73% wykazuje Lublin. Natomiast najbardziej przeludnione mieszkania wykazuje Chełm, bo w mieszkaniach jedno-izbowych aż 5 osób na izbę.

Przy sposobności zaznaczę, że w chwili obecnej w Warszawie przypada na izbę 2,27 mieszkańców, czyli że u nas panują warunki znacznie gorsze.

Również trzeba zwrócić uwagę na okoliczność, że w krajach, które nie odczuwają głodu mieszkaniowego normalne przeciętne zaludnienie izby mieszkalnej wynosi 1,34 mieszkańca.

Nie będę się zastanawiał nad ujemnymi skutkami przeludnienia mieszkań, bo są to rzeczy powszechnie znane, wspomnę tylko, że gruźlica, choroby zakaźne, zwiększona śmiertelność, w szczególności u niemowląt, wreszcie demoralizacja i działalność antyspołeczna i antypaństwowa tu mają swoje źródła.

Naszkicowany powyżej obraz sprawy mieszkaniowej na naszym terenie nie byłby zupełnym, gdybyśmy nie wyjaśnili sobie rezultatów osiągniętych przez budownictwo mieszkaniowe po wojnie i dopiero porównanie potrzeb mieszkaniowych i osiągniętych wyników da nam właściwe pojęcie o rozmiarach klęski.

W załączonej do niniejszego tablicy Nr. III mamy zestawione ilości budynków prywatnych wybudowanych w poszczególnych latach w miastach wszystkich powiatów Województwa Lubelskiego. Z tablicy tej po wyeliminowaniu powiatów Lubelskiego, Siedleckiego i Chełmskiego jako posiadających miasta wydzielone, nieobjęte poprzednimi rozważaniami jak również powiatu Lubartowskiego, który nie udzielił odpowiedzi na poprzednią ankietę, okazuje się że w czasie od 1921 r. do 1928 r. włącznie zostało wybudowane 4,041 budynków prywatnych. Wobec tego,

ZESTAWIENIE IŁOŚCI BUDYNKÓW PRYWATNYCH, WYBUDOWANYCH W OKRESIE POWOJENNYM

w miastach położonych na terytorjum Województwa Lubelskiego.

Tabl. III.

P O W I A T	R o k										Razem od 1919 do 1928	Razem od 1921 do 1928	U w a g i
	1919	1920	1921	1922	1923	1924	1925	1926	1927	1928			
1. Biała	16	43	51	84	107	103	126	150	123	123	931	872	Cyfry te obejmują wszystkie miasta niewydzielone znajdujące się na terenie tych powiatów
2. Biłgoraj	11	8	8	10	9	11	19	22	20	16	134	115	
3. Garwolin	5	5	7	12	13	21	17	20	28	25	153	143	
4. Hrubieszów	30	15	19	20	24	26	25	37	33	16	245	200	
5. Janów Lubelski	6	8	12	11	18	26	16	20	22	16	155	141	
6. Janów Podlaski	20	24	30	48	63	50	42	65	58	63	453	419	
7. Krasnystaw	10	18	26	24	19	22	6	24	23	24	193	165	
8. Lubartów	6	8	14	12	18	42	45	43	37	32	257	243	
9. Łuków	9	—	—	3	3	14	68	54	90	88	338	329	
10. Puławy	15	23	7	45	70	68	56	40	20	54	398	360	
11. Radzyń	—	15	24	42	43	72	32	36	44	25	333	318	
12. Sokółów	2	5	9	23	20	19	27	20	21	19	155	158	
13. Tomaszów	—	15	21	24	27	17	21	15	18	19	177	162	
14. Węgrów	—	2	2	3	5	4	12	12	22	18	83	73	
15. Włodawa	5	8	6	18	24	18	20	14	16	18	147	134	
16. Zamość	6	27	23	36	52	65	86	68	62	55	480	447	
	141	224	259	415	515	578	618	640	643	616	4649	4234	
17. Chełm	40	35	32	21	39	40	51	62	87	55	462	387	
18. Lublin	13	5	13	26	32	23	43	95	100	93	413	425	
19. Siedlce	32	30	43	55	59	65	76	33	81	87	561	499	
	85	70	88	102	130	128	170	190	168	235	1466	1311	

że ankieta nie odróżnia budynków mieszkalnych od gospodarczych przyjmujemy, że wszystkie te budynki są mieszkalne.

Zestawienie nie zawiera ilości izb w nowo-wybudowanych domach za wyjątkiem Lublina i Siedlec. Dla tych dwóch miast przeciętna ilość izb przypadających na jeden nowo-wybudowany budynek wynosi 5,73. Tak mała ilość izb dowodzi, że budowano przeważnie domki małe. Jeżeli tak się dzieje w miastach takich jak Lublin, to tembardziej w miastach mniejszych nie można się spodziewać budowy czynszowych olbrzymów. należałoby więc obniżyć przeciętną ilość izb przypadających na jeden nowo-wybudowany dom przynajmniej do 4-ch. Jednakże wobec braku danych pozostajemy przy znalezionej średniej cyfrze dla miast większych jakkolwiek jest ona stanowczo za wysoką, wtedy okaże się że ilość nowo-wybudowanych izb w ciągu lat 8-u można szacować na $4022 \times 5,73 = 23.046$ okrągło 23.000.

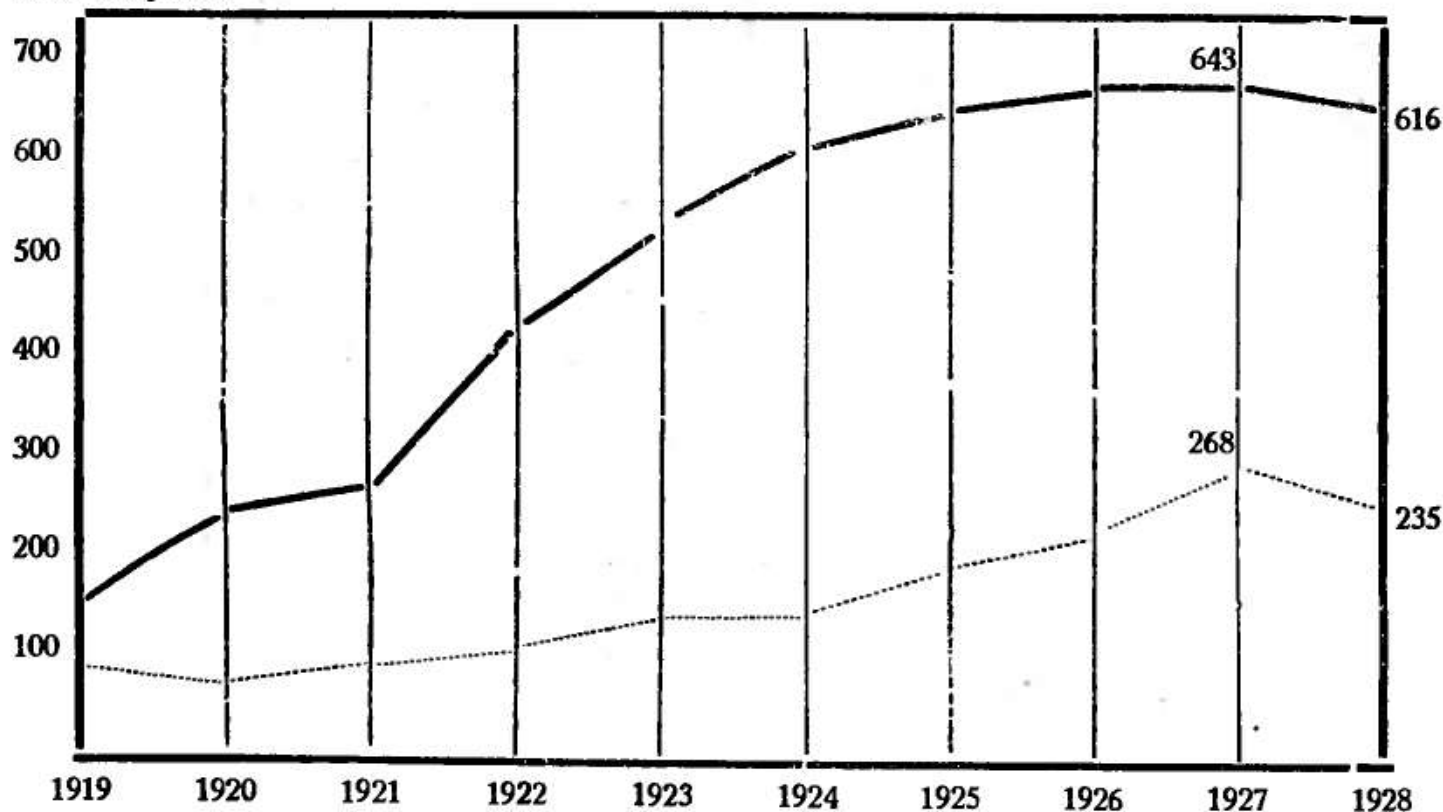
POSTĘPY BUDOWNICTWA PRYWATNEGO

Tabl. IV.

na terytorjum Województwa Lubelskiego

w okresie 1919 — 1928

Ilość budynków

— miasta niewydzielone z powiatów
 „ wydzielone t. j. Lublin, Siedlce i Chełm.

W tym samym okresie, jak widzieliśmy poprzednio, przybyło w miastach niewydzielonych ludności 42.641 osób, t. j. prawie 2 razy tyle co izb. Jeżeli jako normalny współczynnik zaludnienia przyjmiemy 1,34 to dla powyższego przyrostu ludności należało wybudować 31820 izb, a wybudowano tylko 23000 czyli blisko o 9000 izb za mało.

Jednakże cała mizéria budowlana występuje dopiero przy rozpatrywaniu wyniku budownictwa w 3-ch miastach wydzielonych t.j. w Lublinie, Siedlcach i Chełmie. Tutaj w okresie 1921 — 1928 wybudowano 1311 budynków prywatnych t. j. 7512 izb (przyjmując 5,73 jako przeciętną ilość izb w budynku). W tym samym czasie ludność tych miast wzrosła o 31691 mieszkańców, co wymagało budowy około 23600 izb, czyli więcej niż 3 razy tyle co wybudowano.

Widzimy więc, że dotychczasowe wyniki budownictwa nie tylko nie usuwają skutków wojny, ale nie są w stanie zaspokoić nawet potrzeb bieżących. A jeżeli weźmiemy pod uwagę okoliczność, że cyfra przyrostu naturalnego będzie z roku na rok wzrastać, natomiast tendencja budowlana raczej zanika (patrz tabl. IV)—to musimy przyjść do przekonania, że nędza mieszkaniowa będzie coraz bardziej wzrastać. A że dach nad głową to jedna z pierwszych potrzeb człowieka, przeto niezaspokojenie jej musi się odbić ujemnie na życiu organizmu państwowego, musi wywołać niezadowolenie mas, musi wreszcie zaburzyć porządek społeczny, a więc energiczna walka z grożącym niebezpieczeństwem staje się wprost koniecznością państwową.

Jak widzieliśmy poprzednio, w latach ubiegłych winno być wybudowane $23600 \text{ plus } 31820 = 55420$ izb, a wybudowano faktycznie $23046 \text{ plus } 7512 = 30558$, czyli niedobór wynosi 24862 izb okragło 25000 izb. Jeżeli koszt budowy jednej izby przyjmiemy tylko 5000 złotych, to kapitał potrzebny na pokrycie tego niedoboru wynosi 125 milionów złotych. Oprócz tej zaległości dla zaspokojenia rocznego przyrostu ludności, który wynosi łącznie w miastach wydzielonych i niewydzielonych około 10,600 osób; trzeba by budować 7925 izb rocznie (przyjmując współczynnik zaludnienia jako 1,34), co wymagałoby rocznego wkładu kapitału 39,625 milionów t. j. około 40 milionów, z których około 17 milionów przypadłoby na 3 miasta większe, reszta—na pozostałe. Z tych 17 milionów na Lublin stosownie do przyrostu ludności wypadłoby około 10,5 milionów kapitału potrzebnego na budowę, tymczasem przyznany Lublinowi przez Bank Gospodarstwa Krajowego kontyngent na pożyczki, opinjowane przez komitet rozbudowy, wyniósł 1,1 miliona t.j. zaledwie 10% procent tej sumy.

Inż. K. JANKOWSKI.

MOŻLIWOŚCI WYKORZYSTANIA MIEJSKIEJ RZEŻNI NA TATARACH DLA EKSPORTU I SZERSZYCH CELÓW APROWIZACYJNYCH.

Przy projektowaniu Rzeźni na Tatarach, firma Ulen, jak to widać z jej notatek objaśniających, nie przewidywała możliwości przystosowania Rzeźni dla eksportu; prawda—była zaprojektowana i t. zw. pekłownia, lecz całego szeregu ubikacji i urządzeń potrzebnych w tym wypadku, ażeby tę pekłownię dla celów eksportowych wykorzystać (bekony), firma nie uwzględniła i liczyła się li tylko z tym, ażeby projektowana przez nią Rzeźnia zadośćuczyniła zapotrzebowaniu miasta w roku 1950. Przytrzymując się ściśle swego zadania, firma Ulen zaprojektowała chłodnię podzieloną na 96 celek, co i zostało wykonane; z takichże celek miała się składać i pekłownia, która jednak z powodu wyczerpania się funduszy nie jest wykończoną.

Wybudowana p/g przypuszczalnych zapotrzebowań miasta w roku 1950, Rzeźnia obecna, rzecz naturalna, w dany moment dla celów miasta wykorzystywana jest w $\frac{1}{4}$ swej możliwej 8-io godzinnej produkcji, a ponieważ obciążona jest bardzo wielkimi ratami z tytułu pożyczki Ulenowskiej, winna stanowczo rozszerzyć swoją działalność poza potrzeby miejscowe i może się handlowo ostać tylko w tym wypadku, o ile znacznie intensywnie pracować na eksport i dla szerszych celów aprowizacyjnych. Możliwości ku temu są, gdyż Rzeźnia Lubelska:

- 1) może być bazą eksportu bitej nierogaczyny z Lubelszczyzny do Wiednia i Czechosłowacji;
- 2) może eksportować bite cielęta: posiada fabrykę sztucznego lodu i odpowiada warunkom, stawianym dla importu do Wiednia i Czechosłowacji;
- 3) może wykorzystać swoją przedchłodnię i pekłownię na urządzenie bekoniarni, odpowiednio dostosowawszy inne urządzenia;
- 4) może wykorzystać swoją mroźnię i skład przy niej na skład bitego drobiu: indyków, gęsi, kaczek, kur i nawet dziczyzny;
- 5) może wykorzystać zapasową piwnicę o powierzchni 335 m². na skład jaj i masła;
- 6) może wpłynąć na rozwój eksportu wędlin do Francji i Węgier, przez co, rzecz naturalna, mógłby się zwiększyć ubój nierogaczyny.

Próby eksportu bitej nierogaczyny do Wiednia już były, i eksport ten mógłby się rozwijać, jednakże ustał, ze względu na to, że firmie korzystającej z lubelskiej Rzeźni, Syndykat Eksporterów nie przyznał

odpowiedniego kontyngentu, z drugiej zaś strony nadzwyczaj ścisła kontrola i ściąganie przez przedstawiciela Izby Skarbowej opłat przy uboju, oraz stosowane przez tegoż sekwestry to żywych, to już bitych sztuk, działają odstraszaingly i z tej racji przedstawiciele powyższej firmy oświadczyli nam, że nawet, wykupiwszy kontyngent od osób trzecich, zmuszeni będą przenieść ubój do drugiej Rzeźni.

Starania Magistratu, ażeby Rzeźnia bezpośrednio otrzymała kontyngent, dotychczas nie dały żadnego rezultatu.

O ile eksport bitej nierogacizny mógłby być poważnym i odegrałby wielką rolę w uzdrowieniu finansowej sytuacji Rzeźni, a co zatem idzie i miasta (Lubelszczyzna wywozi przeszło 100000 sztuk świń rocznie zagranicę), o tyle eksport bitych cieląt musiałby być ograniczony ze względu na specjalne warunki hodowli bydła u nas, gdyż Lubelszczyzna w dziale hodowli bydłowej przytrzymuje się, z bardzo niewielkimi odstępstwami, systemu hodowli bydła mlecznego i ogranicza hodowlę ściśle p/g zapotrzebowań w tym kierunku, a więc i ilość cieląt nie zwiększy się specjalnie dla eksportu.

Do urządzenia bekoniarni, zdaniem specjalistów duńczyków i angiłków, Rzeźnia Lubelska całkowie się nada je po uzupełnieniu niektórych urządzeń i dostosowaniu ubikacji, co p/g ich zdania nie kosztowałoby więcej jak 300000 zł., jednak firmy Angielskie, jak Mills i inne, które chciałyby otrzymywać z Rzeźni Lubelskiej bekony w ilościach całą produkcję obejmujących, nie posuwają się dalej poza zabezpieczenie zbytu bekono w i ewentualnie przysłanie swoich instruktorów, pozostawiając resztę miastu.

Miasto winno zorganizować producentów nierogacizny (hodowców), sfinansować całe przedsięwzięcie i prowadzić go na swoje ryzyko; tego miasto ze zrozumiałych powodów zrobić nie może i, jeżeli prywatny przedsiębiorca nie urządzi bekoniarni na rzeźni, to Rzeźnia Miejska bekoniarni tej mieć nie będzie.

Rzeźnia Lubelska posiada mroźnię i skład przy niej, które z wielkim powodzeniem mogłyby być zużyte na skład mrożonego drobiu, o ileby znów znalazła się odpowiednia firma gastronomiczna ze stolicy, która zrozumiałaby, jakie mogłaby mieć z tego tytułu korzyści, gdyby śmiało i odważnie wprowadziła tę inowację do handlu drobiem.

Pomimo wykorzystania Rzeźni Lubelskiej dla produkcji i przechowywania mięsa, winna ona być użyta dla celów szerszej aprowizacji tembardziej, że posiada wszelkie dane ku temu: 1) pod przedchłodnią w Rzeźni Lubelskiej bez specjalnego dotychczas przeznaczenia wybudo-

wana została piwnica o powierzchni 335 m², która niewielkim stosunkowo kosztem, bo nieprzekraczającym 200000 zł. może być zamieniona na chłodniczy skład dla jaj i masła, 2) Rzeźnia Lubelska usytuowana jest w ośrodku bogatego kraju rolniczego z bardzo rozwiniętym gospodarstwem mlecznym i hodowlą drobiu.

Brak chłodniczego składu dla jaj i masła na rynku wewnętrznym daje się odczuć nawet niewtajemniczonym; różnica cen tych produktów w porze letniej i zimowej przekracza 100%, a nieuregulowanie eksportu tych produktów sprawia nam wielkie przykrości, czy to z racji obniżania zagranicą cen na te produkty z Polski pochodzące, czy to z racji niemożliwości przeprowadzenia odpowiedniej kontroli przy eksporcie.

Oprócz korzyści, wynikających z możliwości akumulowania powyższych produktów i wpływania przez to na rynek wewnętrzny, a także z powodu możliwości regulowania eksportu, skład dla jaj i masła opłaciłby się i finansowo, albowiem krótkie, bo zaledwie 3—4—5 miesięczne przechowywanie tych produktów dałoby do 50% zysku, licząc kapitał włożony, co nawet przy dzisiejszej drożyznie kapitału jest rzeczą nie do pogardzenia.

Jednak i w tym wypadku miasto nie powinno samo prowadzić takiego składu, bo jako instytucja o ciężkiej strukturze, niedopuszczająca do wielkiej swobody i inicjatywy w Zarządzie i ograniczona, jak obecnie, w swych środkach, podjąć temu zadaniu nie będzie w stanie i, volens nolens, będzie musiało oddać w eksploatację odpowiedniej spółce lub przedsiębiorcy.

Wreszcie, Rzeźnia Lubelska może popierać na terenie Lublina przemysł przetwórczy mięsny i organizować eksport wędlin do Francji, Węgier lub Włoch i w ten sposób zwiększać produkcję i dochody Rzeźni.

Przedewszystkiem jednak Miasto musi, otrzymawszy Rzeźnię od firmy Ulen niedokończoną, zrobić wysiłek, ażeby najniezbędniejsze inwestycje jaknajspieszniej wykończyć, a mianowicie: wykończyć drogi, bocznice, urządzić laboratorium bakteriologiczne, zakład utilizacyjny i pobudować barak na mieszkania dla stróży i mechanika, a wykończenie Rzeźni w rozmiarach pierwotnie projektowanych, ze względów finansowych, odłożyć do lepszych czasów.

Inż. A. DOMINKO.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI STOWARZYSZENIA TECHNIKÓW

Województwa Lubelskiego w Lublinie

od dnia 21 kwietnia 1928 r. do dnia 19 kwietnia 1929 r.

W S T Ę P.

Rok 1928 zaliczyć należy do ważniejszych lat w życiu województwa lubelskiego. Naprzód posunęła się sprawa rozbudowy dróg kołowych, zaczęto wprowadzać na realne tory sprawę meljoracji rolnych i regulacji rzek, zbudowano elewatory zbożowe, elektrownię, rzeźnię oraz wodociągi i kanalizację w Lublinie, wysiłkiem samorządów miejskich i powiatowych z pomocą Państwa powstaje Szkoła Budownictwa w Lublinie i t. d. jednym słowem, widać postęp twórczy w każdej dziedzinie.

Jednak, mimo tego, stan materialny naszej inteligencji zawodowej nie polepszył się, zmuszając ją w dalszym ciągu, jak dawniej, szukać zajęć pobocznych dla zwiększenia swych dochodów. Jeśli połączyć to z faktem, że inteligencja na prowincji jest przeciążona pracą społeczną, to łatwo zrozumieć, że wszystkie Stowarzyszenia prowincjonalne rozwijają się z trudnością, a zwykle wegetują. Dlatego i działalność Stowarzyszenia Techników musiała być z natury rzeczy ograniczoną i skierowaną tylko na te sprawy, które inżynierowie i technicy naszego województwa bardziej są zainteresowani, zwłaszcza że bardzo szczupły budżet Stowarzyszenia nie pozwoliłby na jakiegokolwiek śmielsze poczynania.

Pod tym właśnie kątem widzenia winno być rozpatrywane poniższe sprawozdanie.

Rok sprawozdawczy 1928/29 był XVIII-ym w życiu Stowarzyszenia. W dniu 1 kwietnia 1928 r. liczba członków wynosiła 104, przyjęto w okresie sprawozdawczym 31, zaś ubyło:

a) z powodu śmierci	3
a mianowicie ś. p. ś. p. Antoni Bronikowski, Mieczysław Świątecki, Władysław Hochedlinger.	
b) z powodu wykreślenia się	6
c) z powodu wykreślenia za nieopłacanie składek	5
Razem więc ubyło	14

Z ogólnej liczby 121 członków jest 1 członek dożywotni, który jeszcze przed wojną wpłacił jednorazową wymaganą składkę członka dożywotniego.

Należy podkreślić, że na podstawie § 8 nowego Statutu, do Stowa-

rzyszenia po raz pierwszy przystąpiło 5 firm przemysłowych i technicznych, udzielając w ten sposób poważnego poparcia naszemu Stowarzyszeniu.

Według miejsc zamieszkania, członkowie dzielą się na:

- 1) członków mieszkających w Lublinie—89 (w tem 3 firmy)
 - 2) " " na prowincji—32 („ „ 2 „)
-

I. SPRAWOZDANIA Z ZEBRANIA WALNEGO I ZEBRAŃ PIĄTKOWYCH.

W okresie sprawozdawczym odbyło się jedno Walne Zebranie, mia-
nowicie w dn. 20 kwietnia 1928 r. Przewodniczył kol. Tadeusz Kryński,
sekretarzował kol. Eugenjusz Górecki, a obecnych było 24 członków.
Zebranie to poświęcone było sprawozdaniu z działalności Zarządu za
okres administracyjny od dn. 22.IV.1927 r. do dn. 20.IV.1928 r., sprawo-
zdaniu kasowemu za 1927 r., rozpatrzeniu preliminarza budżetowego na
1928 r. oraz wyborom do władz Stowarzyszenia. Sprawozdanie Zarządu
zostało odczytane przez kol. E. Góreckiego a po wydrukowaniu w Nr. 1-2
„Wiadomości Zw. Pol. Zrzeszeń Techn.”, otrzymali je wszyscy członkowie
Stowarzyszenia. Sprawozdanie kasowe, zamykające się po stronie wpły-
wów i wydatków sumą Zł. 4642 gr. 02 odczytał skarbnik Zarządu kol. St.
Ryczwiński, uzupełniając je szczegółowymi wyjaśnieniami. Sprawozdanie
z działalności Stowarzyszenia oraz Kasowe zostały jednogłośnie zatwier-
dzone, jak również i preliminarz budżetowy na r. 1928, zamykający się
po stronie wpływów i wydatków sumą Zł. 2835. Następnie odbyły się
wybory do władz Stowarzyszenia oraz do poszczególnych Komisji. W
końcu, m. i. uchwalono wnioski Zarządu w sprawie wysokości składek
członkowskich dla instytucji, w sprawie wydawania własnego organu oraz
w sprawie zakupu książek dla biblioteki. W wolnych wnioskach m. i.
uchwalono popierać na Zjazdach przez delegatów Stowarzyszenia sprawę
przekształcenia Związku Pol. Zrzeszeń Techn. w jednolite Stowarzyszenie
inżynierów i techników w Polsce.

W okresie sprawozdawczym odbyły się 3 Zebrania Piątkowe, pierw-
sze w dn. 8 lutego, drugie w dn. 22 lutego, trzecie w dn. 1 marca 1929 r.
które były poświęcone rozpatrzeniu projektów statutów przedsiębiorstw
miejskich (rzeźnia, elektrownia, wodociągi i kanalizacja) w Lublinie.
Szczegółowe sprawozdanie z tych Zebrań i opinia Stowarzyszenia uchwa-
lona w dn. 1 marca 1929 r. w powyższej sprawie zostały wydrukowane
w Nr. 3 „Biuletynu” naszego Stowarzyszenia.

Wpływy i wydatki za czas od 1 stycznia 1928 r. do 31 grudnia 1928 r.

Saldo na dz. 1 stycznia 1928 r.		159,03	W y d a t k i k a s o w e		
Składki zaległe za 1928 r.		137,—	a) druki, marki, porto pocztowe etc.	51,98	
Składki członków za 1928 r.		2821,—	b) inkaso składek członkowskich . .	212,39	264,37
Wpisowe		230,—	W y d a t k i s e k r e t a r j a t u		
Koło Architektów		434,—	a) kancelaryjne	805,14	
Bank Handlowy w Warszawie O/L. . . .		2250,17	b) pensja p. Grabowskiej	480,—	
Ofiary na wieniec ś.p. Chuchrowskiego.	357,60	41,50	c) druk statutu Stowarzyszenia . .	50,—	1375,14
Zwrot z wydatków sekretarjatu	8,40	366,—	Czynsz za lokal		740,—
Za sprzedane statuty		75,—	Wozna		60,—
Zwrot kosztów zawyieczkę do Rejowca		10,—	Odnowienie lokalu		450,—
Adam Dzięciołowski		200,—	Przewiezienie ruchomości Stowarzysz.		22,—
Kol. Górecki zwrot pieniędzy na odno-			Zakupione nowe ruchomości do inwen.		24,50
wienie lokalu			Ofiary i wieniec dla uczczenia pamięci		
Odsetki od rachunku czekowego w Ban-		29,83	ś. p. J. Chuchrowskiego, ś. p. A.		
ku Handlowym w Warszawie			Bronikowskiego, ś. p. M. Świąte-		
			ckiego i pod pomnik St. Żerom-		183,90
			skiego		371 01
			Koło Architektów		1653,17
			Bank Handlowy w Warszawie O L . . .		200,—
			Pożyczka ś. p. A. Bronikowskiego . .		200,—
			" L. Grabowskiej		61,40
			" Komisji Zebrań Tow.		50,50
			Czasopisma		70,—
			Wycieczka do Rejowca		
			Związek Pol. Zrzesz. Techn.	62,25	
			" " " za IV kw. 1927 r.	124,50	
			" " " I-II kw. 1928	156,—	342,75
			" " " III-IV kw. 1928		20,—
			Biuro porady zawodowej za 1927 i 1928r.		624,69
			Saldo w dn. 31 grudnia 1928 r. . . .		
R a z e m		6753,53	R a z e m		6753,53

II. WŁADZE STOWARZYSZENIA.

Niniejszy okres sprawozdawczy obejmuje kadencję Zarządu, wybranego na dorocznym Ogólnym Zgromadzeniu Członków Stowarzyszenia w dniu 20 kwietnia 1928 r. w następującym składzie: Prezes--kol. Kazimierz Danowski, czł. Zarz. kol.kol. Jan Dębowski, Eugenjusz Górecki, Paweł Janiszewski, Henryk Koskowski, Stanisław Ryczyński, Feliks Turczynowicz, oraz zastępcy: kol. kol. Antoni Dominko, Franciszek Papiewski (zrzekł się mandatu w dn. 24.IV.1928 r.) i Rościsław Wójcicki (po wyjeździe którego z Lublina został kooptowany kol. Antoni Kozłowski).

Zajęcia w Zarządzie były podzielone jak następuje:

Prezes: Kazimierz Danowski,
Członkowie Zarządu: Wice-Prezes: Feliks Turczynowicz,
Sekretarz: Eugenjusz Górecki,
Skarbnik: Stanisław Ryczyński,
Gospodarz lokalu: Henryk Koskowski,
Zastępca Gospodarza: Jan Dębowski,
Bez funkcji: Paweł Janiszewski.
Zastępcy: Bibliotekarz: Rościsław Wójcicki, (później Antoni Kozłowski).
Zastępca Sekretarza: Antoni Dominko.

Do Komisji Rewizyjnej wchodzi wybrani na Dorocznym Zgromadzeniu w dn. 22.IV.1927 r. następujący kol.kol.: Alojzy Kuczyński, Wacław Moritz oraz Henryk Paprocki.

Do Sądu Koleżeńskiego wchodzi wybrani na Nadzwyczajnym Walnym Zebraniu w dn. 21.X.1927 r. następujący kol. kol.: Stefan Borkowski, Konrad Jankowski, Tadeusz Kryński, Jerzy Marynowski oraz Feliks Turczynowicz, jako członkowie, i kol. kol. Jan Kuczyński, Jerzy Sierociński oraz Stanisław Staszczuk, jako zastępcy.

III. KOMISJE I KOŁA.

Zarząd z pośród siebie wyłonił stałe komisje, a mianowicie:

- a) w dniu 24.IV.1928 r.
 - 1) Odczytowo-Wycieczkową—przewodniczący kol. Turczynowicz,
 - 2) Propagandowa—przewodniczący kol. Dębowski,
- b) w dn. 17.XI.1928 r.
 - 3) Biblioteczną—przewodniczący kol. Wójcicki,
 - 4) Zebrania Towarzyskich —przewodniczący kol. Dębowski,
- c) w dn. 3.XII.1928 r.
 - 4) Redakcyjną—przewodniczący kol. Danowski.

Wiele nadziei Zarząd przykładał do pracy powyższych Komisji, do udziału w których zaproszono kolegów i z poza grona Zarządu, niestety, nie osiągnięto jednak spodziewanych rezultatów, gdyż ostatecznie w praktyce okazało się, że cały ciężar pracy w poszczególnych komisjach został w krótkim czasie przeniesiony na jednostki.

Przy Stowarzyszeniu istnieją: dawniej zorganizowane—Koło Architektów, oraz zawiązane w m. marcu b.r.—Koło Inżynierów i Techników Drogowych, zaś Koło w Siedlcach znajduje się w końcowym stadium organizacji.

IV. SEKRETARJAT.

W związku ze zwiększoną pracą organizacyjną w Stowarzyszeniu, działalność Sekretariatu była ożywiona. Dowodem tego jest to, że oprócz 2400 wysłanych zaproszeń na zebrania, odczyty i wycieczki, wysłano Nr.Nr. 205 korespondencji, zaś wpłynęło 75.

Jako płatna pomoc do wykonywania prac biurowych pracuje stale w godzinach wieczorowych w lokalu Stowarzyszenia sekretarka p. Marja Dłużniewska.

V. LOKAL.

Stowarzyszenie mieści się w lokalu, wynajętym od Klubu Społecznego, składającym się z czytelni, sali odczytowej i pokoju sekretariatu. Obecny lokal jest wygodniejszy od dawnego lokalu w Tow. Muzycznym, gdyż nadaje się lepiej do rozwoju życia korporacyjnego w naszym Stowarzyszeniu. Chcąc poprawić warunki lokalowe Zarząd wyasygnował sumę 250 zł. jako część kosztów odnowienia lokalu, dokonanego przez Klub Społeczny.

VI. DZIAŁALNOŚĆ ZARZĄDU STOWARZYSZENIA.

Zarząd zbierał się przeważnie raz na miesiąc w piątki, robiąc dłuższą przerwę od 6.VII do 10.IX.1928 r. w czasie miesiący wakacyjnych i odbył w roku sprawozdawczym w czasie od 24.IV.1928 r. do 19.IV.1929 r. ogółem 16 posiedzeń przy udziale średnio 6 członków. Na wszystkich posiedzeniach, oprócz dwóch, przewodniczył kol. Danowski, na dwóch—kol. Turczynowicz.

Obok spraw, dotyczących wewnętrznego życia Stowarzyszenia, o których będzie mowa później, Zarząd interesował się wszystkimi temi sprawami które miały jakikolwiek związek z zagadnieniami techniczno-gospodarczymi województwa lubelskiego a w szczególności m. Lublina.

Z zamierzeń Władz Wojewódzkich interesowało Stowarzyszenie zagadnienie przeprowadzenia meljoracji rolnych i regulacji rzek w województwie lubelskim. Stowarzyszenie brało udział przez swych delegatów (kol. kol. Breza i Wierzbicki) w pracach przygotowawczych do akcji meljoracyjnej w województwie oraz w Samorządowym Zjeździe Meljoracyjnym, który się odbył w dn. 15.XII.1928 r.

Stowarzyszenie bierze udział przez swego delegata kol. Danowskiego w Zarządzie nowopowstałego Towarzystwa Szkoły Budownictwa w Lublinie, otwartej w listopadzie 1928 r.

Z zamierzeń Władz Miejskich m. Lublina na czoło zagadnień, interesujących Stowarzyszenie, wysunęła się sprawa organizacji przyszłych przedsiębiorstw miejskich (elektrownia, rzeźnia, wodociągi i kanalizacja), która została poddana szczegółowemu i wszechstronnemu rozważeniu na kilku Piątkowych Zebraniach w tym celu zwołanych. Rezultatem była opinia Stowarzyszenia, dotycząca projektów statutów, opracowanych przez Magistrat m. Lublina, wydrukowana w Nr. 3 „Biuletynu”.

Stowarzyszenie przyjmowało udział przez swych delegatów: w Wojewódzkim Komitecie Regionalnym (kol. kol. Dominko i Janiszewski), w Miejskiej Komisji Budowlanej (kol. kol. Lucht i Danowski), w Miejskiej Komisji Inżynieryjnej (kol. kol. Papiewski i ś.p. Bronikowski), w Zjeździe Delegatów Zw. Pol. Zrz. Techn. w Grudziądzu (kol. Dominko), w Sekcji Pracy Gospodarnej Przy St. Techn. w Warszawie (kol. Piasecki i kol. Danowski) i t.d. W Radzie Miejskiej m. Lublina zasiadał delegat Stowarzyszenia kol. Paweł Janiszewski z wyborów odbytych w 1927 r., w których Stowarzyszenie przyjęło udział.

Stowarzyszenie opracowało również dla Banku Polskiego odpowiedź na zapytania w sprawie budowy nowych mieszkań w województwie lubelskim, oraz dla Zarządu Związku Pol. Zrzeszeń Techn. sporządzono projekt kwestionariusza dla prowadzenia statystyki budowlanej w tut. województwie. Stowarzyszenie wzięło również udział wraz z gronem nauczycielskim Szkoły im. Syroczyńskiego w organizacji cyklu wykładów z dziedziny techniki metalowej dla pracowników przemysłu metalowego, urządzanych w Tow. Rzemieślniczym przez Cech Ślusarzy. Z pośród członków Stowarzyszenia wykłady prowadzi zaproszeni kol. kol. A. Kozłowski, F. Rękowski i E. Górecki.

W życiu społecznym Stowarzyszenie brało udział przez swych delegatów w obchodzie uroczystości 3-go Maja, w obchodzie X-lecia Odzyskania Niepodległości Państwa, w uroczystości Imienin Marszałka Piłsudskiego, w odsłonięciu pomnika Stefana Żeromskiego w Nałęczowie i t. d.

W życiu wewnętrznym Stowarzyszenia, obok spraw bieżących, a więc spraw finansowych, gospodarczych, administracyjnych i t. p. przyjmowania nowych członków, omawiania spraw odczytowych, były poruszane i omawiane na posiedzeniach Zarządu jeszcze m. i. następujące ważniejsze sprawy:

1) opracowanie historii Stowarzyszenia od początku istnienia t. j. od 1911 roku i wzięcie udziału w ramach Związku P.Z.T. w Powsz. Wystawie w Poznaniu.

2) wydrukowanie nowego statutu. przyjętego na Nadzwyczajnym Walnem Zebraniu w dn. 20.I.1928 r.

3) urządzenie ankiety między członkami w sprawie zakupu dzieł dla biblioteki i prenumeraty czasopism,

4) organizowanie Zebrania Towarzyskiego w dn. 10.XI.1928 r.

5) wydawanie „Biuletynu”, jako organu Stowarzyszenia,

6) organizowanie fachowych odczytów dla robotników i rzemieślników,

7) powiększenie biblioteki przez zakupy dzieł i starania o uzyskanie depozytów książkowych,

8) utworzenie przy Stowarzyszeniu Koła Inżynierów i Techników Drogowych.

VII. SPRAWOZDANIE FINANSOWE.

Rozpatrując załączone sprawozdanie z gospodarki budżetowej, należy zaznaczyć, że zamiast przewidywanych w budżecie wpływów zł. 2835, osiągnięto zł. 3034 gr. 33 t. j. więcej o zł. 199 gr. 33. Dalej przy poszczególnych grupach dochodów daje się zauważyć, że w 1928 r. wszędzie mieliśmy nadwyżki, oprócz odsetek od rachunku czekowego w Banku Handlowym w Warszawie.

Ogólna suma wydatków za rok 1928 wynosiła łącznie zł. 2920 gr. 51, z czego w stosunku do preliminowanej sumy zł. 2835 widać pewne przekroczenie. Z poszczególnych pozycji przekroczenie sum preliminowanych widzimy na następujących rachunkach: 1) na wydatki „lokal” — zł. 150, co jest spowodowane wyasygnowaniem sumy zł. 250 zł. na odnowienie lokalu, 2) na wydatki „pomoc biurowa i wydatki sekretarjatu” — zł. 409 gr. 14, co jest spowodowane drukiem statutu, zwiększeniem płacy sekretarki, drukiem deklaracji, ankiet i dużej ilości zaproszeń na odczyty, wycieczki i t.p. 3) na wydatki „ofiary” — zł. 83 gr. 90, co wynikło z powodu złożenia ofiar dla uczczenia ś. p. ś. p. kol. kol. A. Bronikowskiego, M. Świąteckiego i W. Hochedlingera.

Ostatecznie bilans za rok sprawozdawczy zamknięto nadwyżką w sumie zł. 113 gr. 82.

VIII. SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI KÓŁ FACHOWYCH.

W roku 1928/29 przy Stowarzyszeniu działały następujące Koła fachowe:

1) **KOŁO ARCHITEKTÓW.** Powstało ono dn. 12 marca 1926 r. i liczy obecnie 14 członków, w tej liczbie zamiejscowych 4. Koło ma na celu pracę naukową i zawodową w dziedzinie architektury, czuwanie nad poziomem prac architektonicznych w Lublinie i woj. lubelskiem oraz obronę interesów zawodowych architekta. W okresie sprawozdawczym odbyło się zebrań 11. Wygłoszono następujące referaty:

Kol. Siennicki „O normach honorarjów za prace architektoniczne.

Kol. Krauze: „O nowej ustawie budowlanej”.

Kol. Gruchalski: „O niedomaganiach Miejskiej Komisji budowlanej w związku z Inspekcją Budowlaną”.

Koło Architektów przyjmowało udział w zorganizowaniu konkursu na szkice Domu Strażackiego w Lublinie; w sędzie konkursowym na projekt budki sklepowej dla inwalidów handlujących gazetami i tytoniem w Lublinie. Koło Architektów zajmowało się również m. i. sprawą uzdrowienia stosunków w Miejskiej Inspekcji Budowlanej, przeprowadzając w tej sprawie pertraktacje z Magistratem m. Lublina i występując z memorjałem w powyższej sprawie do Województwa, na skutek czego nastąpiła sanacja Inspekcji Budowlanej.

Delegatami Koła do Miejskiej Komisji Budowlanej byli: kol. H. Paprocki, jako członek Komisji i kol. B. Krauze jako zastępca.

Prenumerowano 2 pisma fachowe: „Wasmuths Monatshefte für Baukunst” Berlin, „Architecture Vivante” Paris.

W roku 1928 wpływy ze składek członkowskich i za przeprowadzenie konkursu na dom Strażacki wyniosły zł. 434, wydatki na sekretariat i czasopisma techniczne i t.p. wyniosły zł. 371 gr. gr. 01. Okres sprawozdawczy zamknięto nadwyżką w sumie zł. 62 gr. 99, zaś saldo na 31.XII.1928 r. wynosi zł. 231 gr. 71. Skład Zarządu Koła był następujący: Inż. Jerzy Siennicki — Przewodniczący, Inż. Bohdan Krauze — v. Przewodniczący, Inż. Michał Krzywicki — Sekretarz.

2) **KOŁO INŻYNIERÓW i TECHNIKÓW DROGOWYCH.** Koło zawiązało się w Lublinie dn. 1 marca 1929 r. i ma na celu: szerzenie wiedzy z dziedziny techniki drogowej, wzajemną pomoc w pracy zawodowej oraz utrzymanie łączności między kolegami. Prezesem Koła jest Inż. A. Nadwodzki, członkami Zarządu są Inż. Inż. H. Zamorowski, J. Wasilewski, B. Halberthal i Władysław Koziołkowski (delegat Związku Inżynierów Drogowych na województwo lubelskie). Koło liczy około 30 członków.

Bilans Stowarzyszenia Techników woj. Lubelskiego.

STAN CZYNNY.

31 grudnia 1928 r.

STAN BIERNY.

K a s a			K a p i t a ł z a s o b o w y		
Saldo w dn. 31 grndnia 1928 r. . . .		624,69	Stan w dniu 1 stycznia 1928 r. . . .	891,54	1110,10
D ł u ż n i c y			Nadwyżka w 1928 r.	218,56	
Składki zaległe w d. 31 grudnia 1928 r.	305,—	765,40	K a p i t a ł r e z e r w o w y		474,51
Ś. p. A. Bronikowski	200,—		Stan w dniu 1 stycznia 1928 r. . . .	244,51	
L. Grabowska	200,—		Wpisowe w 1928 r.	230,—	
Komisja Zebrań Towarzyskich	61,40		K a p i t a ł A m o r t y z a c y j n y		
R u c h o m o ś c i		467,10	Stan w dniu 1 stycznia 1928 r. . . .	85,46	108,82
Stan w dn. 1 stycznia 1928 r. . . .	442,60		5 proc. od sumy zł. 467.10	23,36	
Przybyło w roku 1928	24,50		Rezerwa na wątpliwe składki		
B i b l i o t e k a		113,45	W i e r z y c i e l e		252,50
Stan z dnia 1 stycznia 1928 r. . . .	22,85		K o ł o A r c h i t e k t ó w		
Prenumerata w 1928 r.	90,60		Saldo w dn. 1 stycznia 1928 r.	168,72	
B a n k H a n d l o w y		216,—	Wpłynęło w 1928 r.	434,—	231,71
w Warszawie oddz. w Lublinie			Wyplacono w 1928 r.	602,72	
(r-kczekowy)			Dzięciołowski Adam	371,01	
Saldo w dniu 1 stycznia 1928 r. . . .	813,—		R a z e m		
Wpłacono w 1928 r.	1653,17				
Podjęto w 1928 r.	2466,17	2187.64			2187.64
	2250,17				
R a z e m					

Wykonanie preliminarzanego budżetu w 1928 r.

PRZYCHÓD

	Preliminowano Zł.	Wpłynęło Zł.	Nadwyżka Zł.	Niedobór Zł.
Składki w 1928 r. . . .	2740.—	2821.—	81.—	—
Składki zaległe	15.—	137.—	122.—	—
Odsetki pobrane	40.—	29.83	—	10.17
Ofiary członków	40.—	41.50	1.50	—
Z Wycieczki	—	5.—	5.—	—
R a z e m	2835.—	3034.33	209.50	10.17

ROZCHÓD

	Preliminowano Zł.	Wydano Zł.	Więcej Zł.	Mniej Zł.
Lokal	900.—	1050.—	150.—	—
Pomoc biurowa i wydatki sekret.	600.—	1009.14	409.14	—
Inkaso i wydatki kasowe .	300.—	264.37	—	35.63
Wydatki gospodarcze . . .	50.—	22.—	—	28.—
Związek Pol. Zrzesz. Techn.	330.—	280.50	—	49.50
Biblioteka, pisma, odczyty .	300.—	90.60	—	209.40
Ofiary	100.—	183.90	83.90	—
Rezerwa na wątpliwe składki	200.—	—	—	200.—
Nieprzewidziane	55.—	20.—	—	35.—
R a z e m	2835.—	2920.51	643.04	557.53

IX. SPRAWOZDANIE KOMISYJ.

W okresie sprawozdawczym w Stowarzyszeniu działały następujące organizacje:

1) KOMISJA BIBLIOTECZNA. Powstała ona w dn. 21.IV.1928 r. I miała na celu: zarządzanie Biblioteką i Czytelnią, zakup czasopism i gazet, katalogowanie i wypożyczanie książek i czasopism. Członkami Komisji Bibliotecznej byli: kol. Wójcicki — przewodniczący oraz kol. kol. Górecki, Zamorowski i Koskowski. Komisja odbyła tylko jedno posiedzenie, poczem się już nie zebrała. Po wyjeździe z Lublina kol. Wójcickiego opiekę nad biblioteką z dn. 3.XII.1928 r. objął kol. Antoni Kozłowski,

kooptowany do pracy w Zarządzie. Od tego czasu dopiero datuje się systematyczny rozwój Biblioteki. Zostały skatalogowane książki, oprawiono i oddano do użytku 38 tomów roczników czasopism technicznych.

Liczba książek w bibliotece wzrosła o 20 dzieł i na 19 kwietnia 1929 r. wynosiła 85 dzieł. Ofiary w książkach, broszurach i rocznikach czasopism otrzymano od kol. kol. Józefa Modrzejewskiego, Wacława Moritza, Antoniego Kozłowskiego i Włodzimierza Rabczewskiego, zakupiono zaś 12 książek z różnych dziedzin.

Czytelnia w okresie sprawozdawczym posiadała następujące czasopisma techniczne:

1) Przegląd Techniczny, 2) Czasopismo techniczne, 3) Technik, 4) Spawanie i cięcie metalu, 5) Beton, 6) Polski Przemysł Budowlany, 7) Wileńskie Wiadomości Techniczne, 8) Wołyńskie Wiadomości Techniczne, 9) Wiadomości Związku Pol. Zrzeszeń Techn., 10) Echo Powszechnej Wystawy Krajowej w 1929 r. oraz prenumerowane przez Koło Architektów: 11) Wasmuths Monatshefte für Baukunst — Berlin, 12) Architecture Vivante — Paris.

Oprócz tego czytelnia otrzymała w języku angielskim czasopisma: 1) Engineering News-Record, 2) Compressed Air Magazine, 3) The Military Engineer, 4) The Mechanical Engineering, 5) Railway Age, 6) The American City, ofiarowane przez p. Tb. Dickinsona, dyrektora lubelskiego oddziału firmy Ulen & Co.

Pism codziennych i tygodniowych nie prenumerowano, gdyż Stowarzyszenie korzysta, na podstawie umowy, z pism, abonowanych przez Klub Społeczny. Czytelnia pism codziennych, tygodniowych oraz czasopism technicznych jest dostępna dla wszystkich członków Stowarzyszenia codziennie od g. 9 rano do g. 9 wieczór.

2) KOMISJA PROPAGANDOWA. Powstała ona w dn. 24.IV.1928 r. lecz nie zebrała się ani razu.

3) KOMISJA ODCZYTOWO-WYCIECZKOWA. Powstała również w dn. 24.IV.1928 r., lecz nie zebrała się ani razu.

Sprawą organizacji referatów, odczytów i wycieczek zajmował się głównie kol. F. Turczynowicz, jako przewodniczący tej Komisji, w czym pomagali mu inni członkowie Zarządu.

W roku sprawozdawczym urządzono 4 wycieczki i ogłoszono ogółem 11 odczytów, referatów i sprawozdań na następujące tematy:

Nr. Porz.	Data	Prelegent	Temat
1.	18.V.1928	inż. Antoni Dominko	„O inwestycjach Miejskich”.
2.	25.V.1928	inż. Feliks Turczynowicz	„Wrażenia z wycieczki do Chorzowa”.
3.	22.VI.1928	inż. Antoni Dominko	„Sprawozdanie z VII Zjazdu Delegatów Pol. Zrzeszeń Technicznych w Grudziądzu”.
4.	23.XI.1928	inż. Eugenjusz Górecki	„Wodociągi lubelskie w wiekach średnich”.
5.	30.XI.1928	inż. Feliks Turczynowicz	„Przedsiębiorstwa miejskie a samorządy”.
6.	7.XII.1928	inż. Józef Modrzejewski	„Rola gazownictwa w gospodarce miejskiej”.
7.	14.XII.1928	prof. inż. St. Turczynowicz	„Znaczenie melioracji dla Państwa”.
8.	11.I.1929	inż. Antoni Kozłowski	„Postępy w budowie kotłów parowych”
9.	18.I.1929	dyr. Paweł Janiszewski	„Sprawozdanie z działalności na terenie Rady Miejskiej m. Lublina”.
10.	1.II.1929	ppułk. inż. Zygmunt Wojnicz-Sianożęcki	„Zagadnienia obrony przeciwgazowej w zastosowaniu do nowoczesnego budownictwa”.
11.	15.III.1929	inż. Witold Marczewski	„O elektryfikacji m. Lublina”.

Streszczenia wszystkich referatów, odczytów i sprawozdań, wygłoszonych od dn. 23.XI.1928 r., były drukowane w Nr. Nr. 1, 2, 3 „Biuletynu”.

Prócz tego urządzone były następujące wycieczki:

Nr. Porz.	Data	Objekt zwiedzany
1.	17.V.1928	Nowa Rzeźnia Miejska w Lublinie.
2.	17.VI.1928	Fabryka Porland-Cementu „Firlej” w Rejowcu.
3.	8.XII.1928	Miejska Gazownia w Lublinie.
4.	15.III.1929	Nowa Elektrownia Miejska w Lublinie.

4. KOMISJA ZEBRAŃ TOWARZYSKICH. Powstała ona dnia 17.XI 1928 r. i miała na celu organizowanie zebrań towarzyskich dla członków Stowarzyszenia i ich rodzin oraz wprowadzonych gości, celem wzajemnego zapoznania się i zbliżenia. Przewodniczącym był kol. Jan Dębowski, członkami — kol. kol. W. Chramiec, J. Gruczyński, H. Koskowski, E. Górecki. Posiedzeń Komisja odbyła 3. Komisja urządziła 2 zebrania towarzyskie: dn. 1.XII i dn. 31.XII 1928 r. Po tej dacie Komisja więcej nie zbierała się, więc grono kolegów samorzutnie podjęło

dalszą inicjatywę organizowania podobnych zabaw, urządzając przy pomocy pań gospodyń p.p. H. Danowskiej, J. Myśliwskiej i W. Szmulowej „Czarne Kawy“ w dniu 26.I i dn. 9.II 1929 r.

Z E S T A W I E N I E

WPŁYWÓW i WYDATKÓW Z ZEBRAŃ TOWARZYSKICH ZA CZAS
od 10.XI.1928 r. do 9.II.1929 r. włącznie.

Rodzaj zebrania towarzyskiego	D A T A	Wpływy Zł.	Wydatki Zł.	Nadwyżka Zł.	Niedobór Zł.
Wieczór Taneczny z częścią wokalnomo- muzyczną	10.XI.1928	404.15	465.55	—	61.40
Wieczór Taneczny	1.XII.1928	444.10	471.08	—	26.98
Wieczór Sylwestrowy	31.XII.1928	809.60	743.90	65.70	—
Czarna Kawa	26.I.1929	154.70	131.65	23.05	—
Czarna Kawa	9.II.1929	138.80	179.20	—	40.40
O g ó ł e m zł.		1951.35	1991.38	88.75	128.78

Na pokrycie deficytu w wysokości zł. 40 gr. 3 i wstępne koszty organizacyjne Komisja otrzymała od Zarządu Stowarzyszenia pożyczkę zwrotną w wysokości zł. 61 gr. 40. W końcu okresu sprawozdawczego stan Kasy Komisji wynosił: na rachunku dłużników zł. 20, na rachunku kasy podręcznej zł. 1 gr. 37, razem zł. 21 gr. 37.

5. KOMISJA REDAKCYJNA „BIULETYNU“. Powstała ona w dniu 3.XII 1928 r. Skład Komisji był następujący: przewodniczący — kol. K. Danowski i członkowie kol. kol. F. Turczynowicz, A. Kozłowski, E. Górecki i A. Nadwodzki, oraz później kooptowany — kol. Witold Chramiec, który objął w lutym po kol. Nadwodzkim obowiązki sekretarza czasopisma. Redaktorem odpowiedzialnym był prezes kol. Danowski. Komisja odbyła 3 posiedzenia, na których rozpatrywano przygotowanie materiałów do druku oraz sprawę finansowania naszego czasopisma.

Dotąd wyszły Nr.Nr. 1, 2, 3, 4 „Biuletynu“, który ukazuje się miesięcznie, poczynając od stycznia r. b., przyczem wydaniem Nr. 4 „Biuletynu“ zajmował się kol. H. Zamorowski, jako sekretarz redakcji na miejsce kol. Chramca, który opuścił Lublin.

X. SPRAWOZDANIE SĄDU KOLEŻEŃSKIEGO.

W roku sprawozdawczym Sąd Koleżeński nie odbył żadnego zebrania. Spraw, podlegających rozpatrzeniu przez Sąd, nie zgłaszano.

Przewodniczącym Sądu był kol. Tadeusz Kryński, członkami kol.kol. J. Marynowski, S. Borkowski, F. Turczynowicz i K. Jankowski, zastępcami: kol. kol. J. Sierociński, St. Staszczuk i J. Kuczyński.

ZAKOŃCZENIE.

Stojąc przed Walnem Zebraniem z tym dorobkiem całorocznej swej pracy, Zarząd musi stwierdzić, że wszelkie zamierzenia Zarządu, mające na celu wywołanie wśród członków większego zainteresowania się sprawami Stowarzyszenia, nie spotkały się u wielu Kolegów z należytem poparciem; jednak, mimo tego, Zarząd uważa, że w ubiegłym roku zostały założone pewne podwaliny pod przyszły rozwój Stowarzyszenia. Już dziś możnaby powiedzieć śmiało, że w porównaniu z ubiegłymi latami, widać większe ożywienie się działalności Stowarzyszenia, chociaż nie w takiej mierze w jakiej należałoby się spodziewać. Zarząd ubolewa, że zebrania dyskusyjne, odczytowe i wycieczki nie cieszyły się pośród Kolegów takim powodzeniem, na jakie niektóre z nich bezwarunkowo zasługiwały.

A przecież, pewna oziębłość i niechęć do pracy nad rozwojem naszego Stowarzyszenia, zauważona u wielu Kolegów, jest dziwna, bo któż lepiej, jak nie inżynier lub technik, z racji swego wykształcenia i fachowego przygotowania, nadaje się do pracy korporacyjnej. Samo życie w tej chwili wysuwa nas, techników, ciągle naprzód, do odgrywania w nim roli przodującej, zaś objaw ten nie powinien nas zastać niezorganizowanymi silnie.

Zarząd wzywa więc wszystkich Kolegów do pracy nad urzeczywistnieniem celów wskazanych statutem, mając nadzieję, że apel ten nie pozostanie bez echa, że nowy Zarząd zapewne będzie mógł na drugi rok pochwalić się większym dorobkiem, niż ten, który został przedstawiony w niniejszym sprawozdaniu.

Każdy inżynier i technik powinien:

- 1) być członkiem Stowarzyszenia Techników województwa lubelskiego;
- 2) popierać organ Stowarzyszenia „Biuletyn“.

CENY OGŁOSZEŃ:

ZA TEKSTEM:

1 1 str.	Zł. 60.—	1 4 str.	Zł. 20.—
1 2 str.	Zł. 35.—	1 8 str.	Zł. 10.—

Należność za ogłoszenia pobieramy przy zamówieniu.

Redaktor odpowiedzialny: **Prezes Stow. Tech. inż. K. Danowski.**

Sekretarz: **inż. H. Zamorowski.** Wydawca: **Zarząd Stow. Tech. w Lublinie.**

Wszelką korespondencję w sprawach „Biuletynu” prosimy kierować pod adresem
Sekretariatu Stowarzyszenia — Lublin, ulica Powiatowa 1.

Inż. dypl. Kopystyński Maksymiljan

MIERNICZY PRZYSIĘGŁY

LUBLIN, ULICA 3-GO MAJA 22 m. 28 — TELEF. 9-42.

**WYKONUJE WSZELKIE PRACE W ZAKRESIE
MELJORACJI, PARCELACJI I MIERNICTWA.**

POLECA

po cenach konkurencyjnych w najwyższym gatunku:

1) ŁOŻYSKA kulkowe,	5) POMPY studzienne,
2) PASY skórzane,	6) ARMATURY,
3) METALE,	7) SZCZELIWA,
4) NARZĘDZIA	8) SMARY samochod.
9) MOTOCYKLE (angielskie i belgijskie)	

**Składnica Artykułów
Technicznych**

C. Paprocki, A. Rosse i S-ka

S. z o. o.

w Lublinie, ul. Zamojska 3—Telefon 14-53

OGŁOSZENIE.

Magistrat m. Lublina rozpisuje publiczny przetarg ofertowy na dostawę materiałów brukarskich, a mianowicie:

900 tonn kamienia łamanego, bazaltowego, granitowego, porfirowego, diabaz. i kwarcyt.

2000 tonn kamienia polnego brukowego.

Oferty oraz dowód złożenia przez oferenta wadium w wysokości 5% (pięć procent) oferowanej dostawy należy składać lub przysyłać pocztą do dnia 26 kwietnia 1929 r., do godziny 12 do Wydziału Budownictwa w zapieczętowanych kopertach lakiem, z napisem „Oferta do przetargu na dostawę materiałów brukarskich“.

Szczegółowe warunki dostawy można przejrzeć względnie otrzymać w Wydziale Budownictwa codziennie od godziny 10 do 13.

O ile Magistrat uzna za stosowne, może po sprawdzeniu ofert przeprowadzić dodatkowy przetarg ustny między wybranymi przez siebie oferentami. Magistrat zastrzega sobie dowolny wybór oferenta, niezależnie od wysokości oferowanej sumy.

K O K S z najlepszego węgla górnośląskiego dla fabryk, warsztatów, motorów na gaz ssany i kowali.

S M O Ł A pogazowa do smarowania dachów i konserwacji drzewa.

SIARCZAN AMONU nawóz sztuczny (21 % azotu).

BENZOL do motorów, traktorów i samochodów ciężarowych poleca P.T. odbiorcom w ładunkach wagonowo i detalicznie

**MIEJSKI
ZAKŁAD GAZOWY**

W LUBLINIE,

ul. GAZOWA 9 (wprost dworca kolejowego). TELEFON 6-36.